anul I, nr. 1 15 februarie 1937

PREDANIA

revistă de critică teologică

Director: G. Racoveanu

CUVÂNT DE LĂMURIRE

Săgeata duhului pentru a căruia îndepărtare se roagă sfântul Efrem Sirul răneşte, par'că tot mai adânc, pe întâi-stătătorii bisericii rumâneşti. Duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânie, — lipsa duhului înţelegerii, a duhului dragostei — lipsa de credinţă — i-a întunecat, cu totul, pe ciobanii turmei. Puşi să veghieze la păstrarea Invăţăturii, ei caută, cu întorsuri de gând şi de cuvânt, să strămute Scripturile, să mute fiinţa adevărului. Paznici ai dogmei şi ai rânduelii, ei schimbă minciuna în adevăr; încearcă predaniile cu boldul înnoirilor fără de cale. In numele Bisericii vlădicii renunţă la mândria Ei de singură păstrătoare a adevărului; de singură corabie a mântuirii. In numele Bisericii, dar peste dogmele şi rânduelile Ei, teologia oficială încearcă să înjghebeze o pseudo-ecumenicitate creştină „pe tărâmul practic". Stăm la rugăciune şi la agape cu ereticii, cu tăgăduitorii celor Şapte Taine. „Prinţii" Bisericii lui Hristos stau de faţă la sărbătorirea rabinilor, aducând acolo elogii care înseamnă palme pe obrazul Bisericii. Ne simţind nimic din chemarea de „chipuri ale Tatălui", vlădicii — când nu dorm — devin, subit, agricultori. In Biserica lipsită de lucrarea duhovnicească a episcopatului se nasc grupuri cu tendinţi de evadare din comunitatea de dragoste; sub ochii şi, uneori, cu încurajarea făţişe a părinţilor episcopi. Stihiile vechilor rânduelli sânt lovite. Dreptarele, nesocotite şi înlocuite. Teologii şi vlădicii „revizuesc" hotărârile Soboarelor. Autorităţii Soborului Ecumenic i se substitue astăzi autoritatea lui Harnack. Şi aşa, vorbim graiuri streine: nu ne mai putem înţelege.

Sânt în biserica noastră câţiva proşti cu nume mare: profesori de teologie, înalte feţe bisericeşti şi mireneşti. Aceştia, prin greutatea numelui, lucrează la strâmbarea înţelegerii obşteşti asupra dogmei şi a rânduelii dreptcredinţe.

Predania *s'a născut din râvna pentru păstrarea dogmei şi a rânduelii dată nouă de Părinţi.* Impotriva oricui. *Incredinţaţi că bucuria de a strica lucrul vătămător e bucurie creatoare, păşim în cale cu hotărâre şi cu bucurie. In munca pe care o începem nu vom veni cu „adevărurile" noastre. In munca aceasta noi vom fi doar mărturisitori: vom mărturisi* adevărul Bisericii. *Care se află, întreg, în păstrarea Ei.*

In aceste vremi în care povăţuitorii adevăratei lucrări şi înţelegeri duhovniceşti au secat, cu totul, se cuvine să ne ţinem de statornicirile Părinţilor. Pravilele, Predaniile, Invăţăturile lor să ne fie dreptare. Nu aşezările neputincioşilor. Nu înnoirile viclenilor. Că aşa ne îndeamnă — tâlcuind pe Sfântul Pavel – marele Vasilie: „tot ce este de demult, dela sfinţii Părinţi predanisit, cinstei este vrednic. Iară adăosăturile cele nouă sânt foarte fără de cale şi neputincioase".

Râvna înnoitorilor de acum e mai primejdioasă, mai vrednică de osândă decât râvna înnoitorilor din vremea „descălugăririi bisericii", din vremile lui Cuza şi Kogălniceanu. Astăzi dogmele se „interpretează"; liturghiile se „revizuesc"; canoanele Soboarelor se cer „revăzute, adăogite, anulate şi formulate, ca unele ce „datează din epoca când nu se ştia că pământul este rotund"...

Mărturisindu-ne credinţa că Duhul Sfânt a grăit prin Soboarele a toată lumea; mărturisind că oamenii — fie ei episcopi şi patriarhi—sânt supuşi greşelii; mărturisind că adunări de episcopi—de foarte mulţi episcopi--pot greşi; mărturisind ca numai Biserica *este infalibilă; mărturisindu-ne convingerea că teoria teologilor Ruşi moderni asupra* autorităţii *şi asupra* criteriului de adevăr *în Biserică este o eroare primejdioasă; mărturisindu-ne nădejdea că, cel puţin, pe temeiul hotărârilor Bisericii din vremea celor şapte soboare ecumenice se poate sta de vorbă cu oameni de bună credinţă şi cu pregătire teologică, păşim la munca de descurcare. Pe temeiu de document vom înfăţişa aci erezia, viclenia şi prostia, în lumina tare a predaniei celor 8 veacuri de aşezare făcută sub purtarea de grijă a Duhului Sfânt. De obiectivare a „autorităţii Duhului". Care nu greşeşte. Care vede peste veacuri.*

Cu învăţătura celor opt veacuri — aflată în hotărâri de credinţă, în canoane, în Liturghii, în predanii scrise ale Părinţilor, — în mărturisirea Bisericii — vom confrunta noi învăţătura „lupilor îmbrăcaţi în piei de oi"; a proştilor cu nume mare din zilele de azi, — tărie având pentru aceasta cuvintele Sfântului Pavel: chiar dacă noi înşine, sau înger din cer ar binevesti vouă altă învăţătură decât cea pe care v'am binevestit-o, anatema să fie! *(Galateni, I-[8]).*

PREDANIA

Pentru o teologie cu „nespecialişti"

Ceea ce caracterizează teologia românească de azi — şi mă gândesc anume la teologia oficială — este, între altele, incapacitatea ei de a gândi şi expune problemele teologice în termeni actuali. Am mai spus-o şi altădată, şi nu preget a o repeta acum aci, în pragul acestei publicaţii a cărei cea dintâi menire este să pună *o ordine vie* în câmpul gândirii şi vieţii noastre teologice.

Evident, dacă vreau să nu par nedrept, ar trebui să recunosc că situaţia gândirii noastre religioase nu este izolată. Sforţările aşa de pline de temperament ca şi de talent literar ale neoscolasticei franceze de azi, sunt, doară, un „pendant" categoric — de sigur, mai disciplinat, mai precis, mai „cu ştiinţă de carte", dar totuş un „pendant" — la inactualitatea gândirii noastre.

Dacă însă incapacitatea aceasta a catolicismului s'ar putea să aibă, între altele, şi pricini mai profunde — cum de pildă, poate, ar fi inactualitatea în genere a catolicismului faţă de noua structură istorică în spre care lumea se îndreaptă precipitat astăzi, apoi deficienţa de care vorbeam a teologiei rumâneşti nu are de cât cauze locale. Şi *de aceea* cred că e nevoe să stărui asupra ei.

Pentru mentalitatea pozitivistă pe care — slavă Domnului! — o lichidăm, în sfârşit, în zilele noastre, chestiunea s'ar putea să pară ridiculă. Eu însumi, care nu sunt chiar aşa de bătrân, am asistat în vremurile studenţiei mele la lecţiile unui mare profesor, dela care, — o voiu mărturisi ori când, — am învăţat enorm de mult şi care totuş petrecea de minune pe seama discuţiilor „greceşti" din Bizanţul de altă dată, discuţii teologice cari împărţeau curtea, biserica şi cetatea în tabere vrăjmaşe. Petrecerii marelui meu profesor eu opuneam însă atunci, în intimitatea mea, o întrebare încăpăţânată: veselia aceasta pe care ne-o îngăduim noi faţă de acest „biet Bizanţ" îşi are isvoarele într'o mai mare înţelepciune, sau într'o mai mare sărăcie a noastră? Dar dacă acum douăzeci şi cinci de ani răspunsurile puteau fi mai multe, astăzi la o asemenea întrebare nu avem decât un singur răspuns.

Astăzi noi ştim anume, fără nici un fel de controversă posibilă, că, în ciuda tuturor exagerărilor, pasiunea pusă în desbaterile teologice îşi avea obârşia în *participarea efectivă a societăţii bizantine la o viaţă religioasă care îşi cerea lămurirea teoretică.*

O asemenea nevoe de lămurire simte şi societatea rumânească de azi. Iar dacă discuţiile nu sunt mai vii şi mai rodnice, apoi asta se datoreşte în primul rând faptului că preocupările noastre religioase nu şi-au găsit încă instrumentul lor de vehiculare, limbajul potrivit zilei de astăzi. De ce? Am să o spun, fie şi numai ca o părere a mea.

Renaşterea religioasă de după războiu nu a fost numai e renaştere religioasă. Ea era pretutindeni semnul unei prefaceri totale a omului, răscolit până în adâncurile lui. Ceva mai mult: acolo unde forma de viaţă religioasă nu era în conformitate cu geniul poporului, renaşterea aceasta s'a fixat în forme sterpe (mişcarea lui Maritain în Franţa), sau s'a închircit repede sub lovituri (catolicismul în Germania); acolo unde nu era în conformitate cu spiritul vremii, ea a fost sau este pe punctul de a fi părăsită, în beneficiul unui alt absolut, ca de pildă cel al raţiunii (protestantismul în Germania totalitară).

La noi, însă, printr'o coincidenţă fericită, mişcarea religioasă, păstrându-se în cadrele ortodoxiei, răspundea şi geniului naţiei şi spiritului vremii. Aşa încât ea nu a întârziat să câştige şi în întindere şi în adâncime. Cum însă mişcarea aceasta nu pornea de undeva de sus, din ierarhia vieţii reli-

gioase constituite, după un plan mai dinainte hotărât, ci era numai urmarea firească a unei spiritualităţi mai vii şi mai bogate, luată în întregul ei, ea s'a făcut mai mult şi mai repede simţită în lumea bisericii de jos a „popilor proşti“ şi a credincioşilor „simpli“, sau în lumea intelectualilor în care cercetările teologice erau mai degrabă un punct de ajungere de cât o „specialitate“. Şi chiar dacă în ultima vreme această mişcare a isbutit să pătrundă şi în lumea arhiereilor prin unele fericite primeniri, ea este departe de a atinge altfel decât întâmplător şi periferic facultăţile noastre de teologie, deţinătoarele oficiale ale dumnezeieştii ştiinţe. Astfel încât, deşi viaţa religioasă a naţiei, atâta cât porneşte din inimile credincioşilor şi cât stă în mânile preoţilor („popii proşti“ cari trăiesc în contact zilnic cu credincioşii lor), este mult mai vie şi mai bogată, gândirea religioasă formulată, mai exact: literatura teologică, rămâne încă uscată, goală de sens şi de actualitate, ea pornind deocamdată aproape exclusiv din lumea facultăţilor de teologie, ale căror contacte cu viaţa de iubire a obştei bisericii sunt aşa de incidentale.

Asta este însă pentru mine o gravă îngrijorare; căci atâta vreme cât teologia românească nu va isbuti încă să se formuleze într'un limbaj mai actual, care să facă să circule valorile vieţii religioase, singurele cari ar fi în măsură să dea culturii noastre adâncimi şi valoare universală, noi vom fi condamnaţi să pendulăm între arta „cultă“ făcută după reţete de împrumut şi arta populară, de sigur autentică, dar incapabilă să depăşească folklorul.

Soluţia? Una singură: să se restaureze în drepturile şi în cinstea lui vechiul învăţământ enciclopedic, cu vechea şi vecinic valabila ierarhie a ştiinţelor în care studiul teologiei venea „la urmă“, adică *după ce* studiosul îşi însuşise în chip activ toate metodele de a lua contact ştiinţific cu viaţa.

Iar dacă asta e din ce în ce mai greu, — să se îngădue nespecialiştilor, cari întâmplător vor fi făcut această operaţie pe socoteala lor, putinţa de „a se amesteca în teologie“.

Teologii vor avea, de sigur, datoria să controleze în deaproape un asemenea amestec. Lor însă va trebui să li se refuze dreptul de a isgoni din capul locului pe aceşti „nespecialişti“ din grădina teologiei.

Căci „nespecialiştii“ ar putea să aducă—în anumite condiţiuni—o prospeţime şi o noutate de formulare, pornită din trăirea directă a valorilor religioase, de cari teologia de şcoală este prin însăş natura ei actuală categoric incapabilă.

Vreau să nădăjduiesc că „Predania“ va face această încercare.

NAE IONESCU

Cântarea corală în biserica noastră românească

In biserica noastră ca şi în celelalte biserici ortodoxe ale răsăritului, — exceptând biserica rusească — până în a doua jumătate a veacului trecut, cântarea bisericească era omofonă. Aşa moştenisem dela înaintaşi; iar omofonia era însoţită de aşa numitul ison.

Isonul — după cum îl arată şi numirea — era şi este un sunet continuu, dela începutul până la sfârşitul cântării. Se întâmpla ca acest sunet ce reprezintă, de obiceiu, fundamentala tonului cântării, să vie foarte des în dezacord cu melodia însăşi. Faptul acesta dădea şi dă cântării omofonice un aspect straniu şi primitiv; căci dacă melodia se întâmplă să se învârtească la intervale de secundă ascendentă, sau descendentă în jurul sunetului uniform şi dur, reprezentat prin ison, apoi în adevăr disonanţa aceasta continuă nu poate să creieze o dispoziţie artistică, ci dimpotrivă creiază o atmosferă amuzicală şi de o accentuată primitivitate.

Această situaţie a favorizat, în mediile orăşeneşti — întotdeauna grabnice şi setoase de înnoire şi primenire — introducerea muzicii corale.

Cei dintâi cari ne-au adus cântarea corală în biserică au fost Ruşii. Sînt puţini cei cari cunosc cele trei *„colecţii de cântări religioase pentru una sau mai multe voci, arangiate şi compuse de Archimandrit Vissarion.* No. 1, 10 Trio; No. 2, Doxologie; No. 3, Concertul XIII. Cu glasul meu către Domnul am strigat". Editor Const. Gebauer, Bucuresci (fără arătarea anului). Arhimandritul Vissarion era profesor de muzica vocală la Conservatorul de muzică din Bucureşti, în 1864. Cele 10 Trios, afară de „Tatăl nostru", sînt cântări ce nu se cântă de cor în practica noastră liturgică şi sînt acompaniate de *piano*. „Concertul XIII (Din psalmii lui David, 76 şi 17) arangiat de D. Bortneanski" este tratat astfel: *a)* Adagio; *b)* Allegretto vivace; *c)* Larghetto; *d)* Allegro moderato şi este accmpaniat de *„Fis-Harmonika"*. De reţinut că la anul 1864 exista în Bucureşti un cor bisericesc, condus de un oarecare Grigore Manciu.

Acest Arhim. Vissarion, împreună cu I. Cartu, — care a scris, între altele, şi o liturghie pentru cor bărbătesc, — şi cu o seamă de muzicanţi de origină austriacă, germană şi italiană, sînt promotorii muzicii corale în ţara noastră şi implicit şi ai muzicii corale bisericeşti. Influenţaţi de mediile în care au studiat, cum şi de acelea în care îşi exercitau meşteşugul, ignorând stilul muzical bisericesc — *pentru că nu orice muzică este bună să laude pe Dumnezeu, nici să fie ascultată în altarul său* — ne-au pricopsit cu un repertoriu zis coral bisericesc. Şi era firesc să fie aşa din moment ce oamenii, deşi muzicanţi, nu cunoşteau muzica bisericească decât aşa cum o cântau psalţii bisericilor orăşeneşti. Ei erau atraşi de, şi spre muzica de operă — italienească mai ales — atât de gustată în societatea românească din a doua jumătate a veacului trecut. Aşa se şi explică apariţia atâtor piese muzicale introduse în biserică, al căror text chiar, era străin bisericii, precum imnul: „Naintaţi cu majestate spre a voastră fericire... poezie şi muzică de G. I. Mugur, dedicat şi executat la cununia D-şoarei Anna N. Cretzulescu cu D-l Al. Em. Lahovary"; sau: „Ultima-mi dorinţă, poezie de Eminescu, muzică de G. I. Mugur"; sau imnul: Vino, vin a mea mireasă aci'n templul veritătii"... de G. Ştefănescu.

Când marea majoritate a muzicanţilor de la mijlocul veacului trecut erau străini, atunci înţelegem ce aveau ei comun cu muzica şi cu tradiţia noastră bisericească! Ce puteau să ne dea Arhim. Vissarion, I. Cartu,

Al. Flechtenmacher, sau Ed. Wachmann ?! Gavriil Muzicescu, crescut în şcoala muzicală rusească, ne-a adus cântare corală rusească — înţeleg autori ruşi, sau prelucrare după ruseşte. — De aceea şi însemnă unele tipărituri, precum:

„Imnurile Dumnezeescei liturgii", 1869, astfel: *„Musica prelucrată de Gavrilu Musicescu"*, sau *„Rânduiala cununiei"*, 1871, astfel: *„Musica prelucrată şi arangeată pentru piano"*. Susţinut puternic de Episcopul Melchisedec al Dunării-de-jos el încercă chiar o eliberare completă de tradiţionalism, tipărind, în 1885, *Anastasimatariul* în colaborare cu Gheorghe I. Dima şi Grigore I. Gheorghiu.

Cântarea corală a acestora ca şi a contimporanilor lor români, precum Gh. Ştefănescu în liturghia pentru cor de bărbaţi, din 1893, sau a ucenicilor lor a lăsat urme dezastruoase, falsificând înţelegerea, practica şi gustul poporului.

Acţiunea maestrului D. G. Kiriac, începută sub auspicii aşa de promiţătoare, în 1900, — când a înfăţişat o liturghie, melodie bisericească armonizată cu ştiinţă nouă şi proaspătă la noi, — n'a fost dusă cu egală stăruinţă. Maestrul şi-a îndreptat activitatea spre folklorul românesc, care-i oferea un material sigur de exploatare şi-i oferea, poate, mai multe satisfacţii. Opera muzicală religioasă a lui D. G. Kiriac, actualizată de către Societatea Compozitorilor Români, prin îngrijirea D-lui C. Brăiloiu, va da, poate, o reluare a problemei.

Elevul său Gheorghe Cucu, plin de talent, de ştiinţă corală bisericească şi cunoscător al muzicii psaltice, ne-a dat o seamă de lucrări de necontestată valoare, al căror stil, când nu se identifică cu stilul bisericesc, se inspiră din el.

Compoziţiile corale ale altora nu ne interesează de cât în măsura în care ele purced dintr'o şcoală rusească, germană, italiană, sau populară. Ele reprezintă, până la un punct, dezorientarea în care se află cântarea corală bisericească. Căci ce poate reprezenta, în Ardeal, muzica bisericească a lui Gh. Dima, când ea se inspiră din romantismul german; sau a lui I. Vidu când doineşte ?! Sau chiar a excelentului compozitor Sabin Drăgoi ?! Sau ce poate reprezenta cântarea corală bisericească a lui Vorobkievici; sau Mandicevski, în Bucovina; sau Berezovski, în Basarabia ?!

Cântare corală de facturi variate, cu text liturgic românesc. Un amalgam veritabil. Unitatea, care ar putea fi reflexul unui înţeles sigur al artei muzicale-corale în biserică, nu există. Bunul plac, dublat de un gust alterat, de o neştiinţă prea evidentă, de un liberalism ce frizează libertinajul în artă, şi de o îngăduinţă, pe care o naşte numai ipocrizia contopită cu nerespectul tradiţiei — deci necredinţa — domnesc în cântarea noastră corală bisericească.

Dar despre ceea ce ar trebui să fie şi cum înţeleg eu să fie cântarea corală bisericească — pe care o iubesc şi o doresc unde trebue şi când trebue — voiu vorbi într'un număr viitor.

Pr. I. D. Petrescu

Inapoi la Molitfelnic

Adecă la esenţa trăirii ortodoxe. La viaţa harică. Scoaterea molitfelnicului din experienţa duhovnicească a Bisericii, sau numai impuţinarea interesului pentru funcţiunea lui, ar fi tot una cu scoaterea Sfântului Jertfelnic din Biserică. Pentrucă evlavia creştinătăţii ortodoxe, viaţa ei harismatică n'ar putea exista fără torentul haric pe care rugăciunile molitfelnicului îl revarsă, permanent, asupra făpturii.

Dar, iată, au fost şi mai sunt, încă, teologi şi păstori cari văd în molitfelnic un isvor fatal de inerţie, de pasivism religios.

Preotul care practică molitfelnicul — zic dânşii — este un preot inferior, comod, retrograd. Şi se grăbesc, desigur, să proclame anacronismul molitfelnicului. Dar ce pun în loc ? Pentrucă înnoitorii aceştia nu lasă locul vacant. Activism religios! Misiune,— cât mai multă misiune, prin cateheză, predică, filantropie ; prin şcoli duminicale, conferenţe, cantine, dispensarii, azile, sanatorii.

Fireşte, Dumnezeu este iubire. Şi iubirea nu este ceva abstract. Este faptă. De bunătate, de milă, de mântuire.

Dar molifta şi harul, pe care ea îl cheamă asupra lumii, sunt fapte de bunătate, de milă, de isbăvire. Adecă fapte de iubire. Prin urmare, nu există, — nu poate exista, contradicţie între rugăciune şi misiune. Rugăciunea se încadrează în cel mai desăvârşit „activism religios". Este activitatea optimă a spiritului ortodox. Mai mult : ea constitue însăşi esenţa duhovniciei ortodoxe. Cateheza, predica şi milostenia trebuie să fie, *roade* ale rugăciunii, ale harului. Fără rugăciune ele nu mai au nicio substanţă. Îşi pierd esenţa, densitatea spirituală ; raţiunea lor de existenţă, funcţiunea lor misionară.

Atunci cum mai putem să socotim molitfelnicul — grădina unică a rugăciunii şi a harurilor care isvorăsc din ea inundând şi sfinţind viaţa — ca ceva secundar, mediocru şi paralizant pentru exploziile binecuvântate ale evlaviei ortodoxe ? Că Biserica ortodoxă este învăţătoare şi militană ? Desigur! Dar ea este şi contemplativă şi sfinţitoare. Iară contemplaţia ortodoxă nu este statică şi sterilă. In esenţă, ea este de un dinamism creator la înfinit. Creştinul pnevmatic este cel mai activ creştin. Cel mai eroic. Cel mai biruitor. El este, întru totul, înger pământesc şi om ceresc.

Se încearcă — e drept, timid şi destul de imperfect — a se substitui Bisericii oficiile culturale şi caritative laice. Curente de idei şi orientări de opinie fac, azi, atâtea aşezăminte sociale: presa, radio, teatrul, cinematograful, ateneul popular, universitatea, academia. Isbutesc, toate acestea, în adevăr, să elimine din veac prezenţa şi influenţa Bisericii ?

Nu. Intâi, pentrucă Biserica are altă viziune despre om, despre lume, despre viaţă şi moarte. Apoi, pentrucă Biserica are o veche experienţă în acest domeniu al propagandei. Şi, mai presus de toate, pentrucă ea foloseşte în lucrarea ei o putere, din altă lume, mai presus de fire : *puterea harului*, care singură poate crea realităţi universal şi etern valabile.

Deci preotul, aşa zis „de molitfelnic", nu numai că nu este un preot diminuat, anacronic, inutil, — ci dimpotrivă : el este singurul preot la locul şi la rostul lui. Molitfelnicul lui *predică*, *mileşte* şi *sfinţeşte*, în acelaşi timp.

Voi, cuvioşi preoţi de demult, cu mai puţină carte oficială, cari aţi rămas totdeauna streini de ispitele înţelepciunii acestui veac! Cu patrafirul şi cu molitfelnicul vostru aţi făcut mai mult pentru Impărăţia lui Dumnezeu decât poligloţii, decât întrebătorii cei cumpliţi, decât volteriştii, decât filosofii, decât reporterii noştri duminicali !

Voi, arhaicii şi sedentarii, voi „analfabeţii", voi nepregetaţii cădelniţari ai paracliselor smerite, cât de drept aţi înţeles voi rostul Bisericii căreia îi slujiţi în această lume!

Iar porfirogeniţii şi polihistorii veacului, neputându-vă înţelege (pentru păcatele lor cele multe) vă poruncesc să svârliţi *molitfelnicul* ca să ţineţi conferenţe, de tot felul, să deveniţi scriitori... Predicaţi, predicaţi şi iar predicaţi!-vă spun ei. Răspundeţi-le simplu : *molitfelnicul predică !* Cea mai bună predică din lume, pentrucă odată cu cuvintele lui de învăţătură, el, prin noi, mileşte pe om cu harul lui Dumnezeu.

Deci : nu la o parte cu molitfelnicul ! Ci : *înapoi la molitfelnic !*

Preotul Grigorie Cristescu

✠ ION MOȚA și VASILE MARIN

In ziua a 13-a a lunii lui Ianuarie — ziua pătimirii sfinților mucenici Ermil și Stratonic — au căzut pe frontul Madridului, luptând împotriva dracilor cari „trăgeau cu mitraliera în obrazul lui Hristos", fericiții legionari Ion Moța și Vasile Marin. Cu vrerea lui Dumnezeu, jertfa dela Maja dahonda trebuia să se întâmple. România cea nouă, România marilor responsabilități morale trebuia să fie prezentă, prin vizionarii ei, transfigurați de sfânta nebunie a credinței creștine și naționale, pe frontul unde lupta se dă între două lumi antipodice, între două principii contradictorii, între două concepții de viață, — între Dumnezeu și satana.

Moța și Marin au fost plenipotențiarii destinului românesc. Iar mucenicia lor înseamnă încununarea unei misiuni: clădirea, cu prețul oririi jertfe, a unei Românii creștine. Triumful ordinei creștine împotriva haosului satanic, pentru noi e, de-acum, o certitudine absolută. Prin jertfa lor de cruciați neînfricați, Ion Moța și Vasile Marin au dat o replică marilor noastre deșperări istorice. De-acum sântem încredințați — ne-o spun toate intuițiile noastre — că în țara noastră bisericile nu vor putea fi dinamitate, că moaștele sfinților nu vor putea fi batjocorite și că haosul comunist nu va fi îngăduit de conștiința compactă și unanimă a unui neam întreg, la hotarele spirituale și fizice ale României.

Când un neam întreg, la capătul unor lupte milenare pentru apărarea ființei lui spirituale împotriva tuturor desfigurărilor, începe să-și adune sufletul, să-și mobilizeze eroismul și să-și arunce toată energia într'o luptă de salvare, în lupta pentru păstrarea moștenirii creștine care a fost mândria noastră ca neam, în lupta pentru păstrarea chipului creștin al sufletului nostru asaltat, acum, cu desperare, de ucigașul de la răsărit, — este cu neputință să nu izbândească.

Oamenii au căzut; dar arhanghelii din ei au triumfat împotriva lui Lucifer. Trupurile celor doi legionari, sfințite de cea mai curată jertfă pe care un om o poate aduce, în această lume, lui Dumnezeu, vor fi pavăză pământului în care se vor odihni. Mucenici ai lui Hristos, zid scump împotriva celor ce „clătinau așezarea creștină a lumii", jertfa voastră să ne fie îndemn și poruncă: față la Hristos, pentru mântuirea neamului!

Informațiuni

Pagina Bisericii, din „Universul" (nr. 37 din 7 Fevruarie c.) face lumii cunoscut că Patriarhia ar fi înființat, de curând, un „cerc educativ" pentru monahii studenți, pentru ca aceștia *„să cultive cel puțin teoretic viața monahistă".*

Iată, oglindită în această măsură, toată înțelegerea de sus pentru rosturile vieții călugărești... Monahism teoretic! Adecă: *fecioție* (teoretică); *sărăcie* (teoretică); *omorîrea voii și a socotelii de sine* (teoretică).

Călugării au „viață monahistă". Călugărițele au fost făcute, cu sila, „surori de caritate". (Nu în mânăstirile lor; ci prin spitalele mirenilor; la dispoziția domnilor ofițeri, a gradaților și a convalescenților). Și această stare de lucruri se mai trâmbițează, cu mândrie, prin gazete! In ce scop?

•

Părintele Gurie, mitropolitul Basarabiei, suspendat — cu grabnicul ajutor al fraților săi sinodali — din funcțiunea de chivernisitor al eparhiei, se plânge Sinodului împotriva sovietului dela arhiepiscopia Chișinăului, care, nesocotind porunca dată de Sinod, a hotărît ca preoții din eparhie să nu mai pomenească la Sfintele Daruri pe arhiepiscopul și mitropolitul lor. (Care n'a fost depus din treaptă). I. P. S. Gurie are dreptate. Și mai are dreptate și atunci când cere să se sfârșească odată cu povestea trimiterii lui în judecata Curții de Casație.

Vorba e: unde se află Sinodul? Că, doar, el e vinovatul. S'a ascuns? Ca primii oameni, în raiu?

•

Părintele Visarion, *mitropolitul Bucovinei, cere ca pentru întreaga Moldovă de odinioară să fie o singură mitropolie: la Iași. La Cernăuți și la Chișinău să fie doar episcopii. Ideia e bună: am scăpa, poate, de sovietul dela Chișinău și de banda dela Cernăuți. Și am avea 3 mitropolii: a Munteniei, a Ardealului și a Moldovei. Dar despre aceasta trebue stat de vorbă pe îndelete. Vom arăta noi aci cum credem că s'ar putea sfârși cu intolerabila stare de lucruri din cele două eparhii moldovenești.*

Predania *apare de două ori pe lună: la 1 și 15 ale fiecărei luni.*

Abonamentul: 200 lei pe an.

Adresa pentru chestiuni de redacție și administrație: **Preot Profesor Grigorie Cristescu, str. Barbu Văcărescu 107, București, pentru „Predania". Tel. 2.33.77.**

Tiparul „OLTENIA". **LEI 10**